

ויזרע יצחק

שנה ד'

שביעי של פסח הפטרה: "יידבר דוד"
פרשת "שמיני" הפטרה: "יוסף עור"
כא-כב' ניסן תשע"א
kf nicef צירופי תפילות

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"
ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

זמני השבת	י"ם	ת"א	חיפה
פניסה	18:28	18:46	18:38
יציאה	19:44	19:48	19:48
ר"ת	20:26	20:25	20:26

חג פסח כשר ושמה לכל בית ישראל

הגיגים לשביעי של פסח

"אין בין יום טוב לשיבת אלא אוכל נפש בלבד... אמר קרא הוא לבדו יעשה לכם" (ביצה כו:)

את ההיתר לבשל ביום טוב לצורך אוכל נפש למדו חז"ל מהפסוק: "וביום השביעי מקרא קודש יהיה לכם כל מלאכה בהם תעשו אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם" (שמות יב' טו) המדובר בעניין שביעי של פסח. שואל ה"בני יששכר" מדוע נאמר ההיתר לבשל ביום טוב דווקא בפסוק המדבר בעניין שביעי של פסח? ומתוך שאת הקשר בין שביעי של פסח לאוכל נפש לומדים מהנאמר בגמרא "אמר רב שיזבי משמיה דרבי אלעזר בן עזריה: קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף" (פסחים קיא). ונס קריעת ים סוף אירע ביום שביעי של פסח. לכן נלמד עניין אוכל הנפש ביום טוב משביעי של פסח.

תיקון ליל שביעי של פסח

נהגו ישראל קדושים, שהם ערים כל ליל שביעי של פסח, או רוב הלילה, ועוסקים בתורה, וחורזים מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים, תורה שבכתב עם תורה שבעל פה, ומשלימים בדברי הזהר בעניין קריעת ים סוף. וקורים לסדר זה 'תיקון', לפי שלא זכו ישראל לשלמות גאולתם בלילה זה ושיעשה להם נס גדול ויאמרו שירה שתהא נקבעת בתורה לעולם ועד, אלא על ידי שניתקנו לכך באמונה שהאמינו בה' ובמשה עבדו, ובזכות שהיו עתידים לקבל את התורה. ואותו לילה בכל שנה ושנה מסוגל לעניין זה של תיקון הנפש באמונה בה' ובתורתו. וכל הבא ליטטר מסייעין אותו מן השמים בלילה זה סיוע גדול מתמיד.

"ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים" (שמות יד' כט)

רבי אלימלך מליזנסק טוען שרוב בני האדם מתפעלים רק כאשר הם רואים ניסים גלויים. טועים הם ואינם מבינים, שהטבע עצמו אינו אלא נס אחד גדול, וניתן לראות בו תדיר את גדולת הבורא ולהתפעל מכך. אולם כאשר אותם האנשים רואים נס גלוי הם מתחילים להאמין שגם בחיים הטבעיים היומימיים קיימת השגחה עליונה ומתרחשים ניסים מופלאים, אלא שהכל רגילים להם ואין משגיחים בהם. דבר זה באה התורה ללמדנו: "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים", כיון שראו בני ישראל את הנס הגלוי הזה, שהלכו בים כאילו הם הולכים ביבשה, אזי באו לכלל הכרה שאפילו כשהולכים על היבשה המוצקה, הרי זה נס ופלא, כאילו היו הולכים על הים.

"וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים" (שמות יד' כט)

בני ישראל רוצים לשיר ולהודות לה' על הנס של קריעת ים סוף, מדוע נזכרים הם ב"יד הגדולה אשר עשה ה' במצרים"? אומר רבינו יוסף חיים ב"עוד יוסף חי" שכאשר בא האדם להודות על הטובות שעשה עמו הקב"ה, עליו להכיר טובה גם על הנסים הקודמים, החל מבראשית ולומדים זאת מהתפלה "נשמת כל חי" בה אנו אומרים: "מלפנים ממצרים גאלתנו". וגם בברכת המזון. בעת שמודים על האוכל, שבים אנו ומודים: "על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה" ו"על שהוצאתנו מארץ מצרים". גם בני ישראל, אחר שעברו ביבשה בתוך הים, ובאו להודות לקב"ה על הנסים שביציאת מצרים, החלו להלל לשבח ולהודות מן הנס הראשון שהיה בתחילת תהליך הגאולה: משיית משה רבינו מן היאור על ידי בתיה בת פרעה. שכפי שנאמר במדרש על הפסוק: "ותשלח את אמתה" (שמות ב' ה), שבתיה, בת פרעה, שלחה את זרועה לעבר התבה, עשה לה הקב"ה נס והשתרבה ידה והתארכה עד שהגיעה לתבה. וזהו שנאמר: "וירא ישראל" - התבוננו היהודים וזכרו "את היד הגדולה" של בתיה בת פרעה, ואת כל הנסים שנעשו מאז, "אשר עשה ה' במצרים", ואמרו שירה על הכל.

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת :

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
ת.נ.צ.ב.ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

הגיגים לפרשת השבוע

"ואל בני ישראל תדבר לאמור" (ויקרא ט' א)

שואל ה"כלי יקר", מפני מה ציווה משה את אהרן שידבר אל בני ישראל, וכי משה לא יכול היה לומר את הדברים בעצמו? ומתוך שאכן, יכול היה גם משה לצוות את בני ישראל על הקרבנות, אלא שרצה משה להראות לכלל ישראל כי אהרן היה נקי מחטא העגל, ולפיכך ציווהו "ואל בני ישראל תדבר לאמור". העובדה שאהרון עצמו מצווה את ישראל מעידה כי אכן נקי הוא מן החטא, שאם לא כן כיצד יכול היה אהרן לצוות על ישראל לקחת עגל לכפרה? והלא יאמרו לו "טול קורה מבין עיניך" (ב"ב טו:).

"ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבוח" (ויקרא ט' ז)

"שהיה אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת" (רש"י)

העניין מבואר ב"פנים יפות" על פי מה שאמרו חז"ל על הפסוק: "הלוא אהרן אחיך הלוי" (שמות ד' יד), שהיה אהרון עתיד להיות הלוי, ומשה היה אמור להיות הכהן הגדול. אלא שסירובו של משה, אמנם בגלל ענוותנותו, לקבל עליו את התפקיד להוציא את בני ישראל ממצרים, גרם לכך שמשה נענש והוא נהיה הלוי ואהרון נהיה הכהן כי אין לסרב לקב"ה. לכן אמר משה לאהרן בעת שהיה בוש ומסרב לצווי ה', שאין לו לסרב לציווי ה', והזכיר לו שהלא בשביל זה נענשתי ולכך נבחרת אתה לכהונה. ואיך תסרב גם אתה?

"ויצאו ויברכו את העם" (ויקרא ט' כג)

רבינו בחיי מציין שיציאתם של משה ואהרון לברך את העם היתה מיד לאחר הקטרת הקטורת, משום שבשעה זו התפלה היא מקובלת ביותר, ולומדים זאת מהנהגתו של הכהן הגדול ביום הכיפורים שהיה נכנס לקודש הקודשים להקטיר את הקטורת והיה מניח את המחתה בפנים ויוצא ומתפלל על צרכי העם שהקב"ה יספק את חיותם ומזונותיהם בירידת המטר ובשאר הצרכים. וזוהי כוונת דוד המלך שאמר: "תכון תפלת קטורת לפניך" (תהלים קמא), דוד המלך מזכיר דווקא את הקטורת משאר הקרבנות לפי שהוא קרבן הנבחר והנרצה יותר ולכן גם התפלה באותה השעה היא יותר מקובלת.

"הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד" (ויקרא י' א)

מובא במדרש על הפסוק: "טוב שם משמן טוב" (קהלת ז' א). שטוב היה שמם של חנניה מישאל ועזריה יותר משמן המשחה שנמשחו בו נדב ואביהו. ומבאר ה"משך חכמה", שבזכות חנניה מישאל ועזריה היה קדוש השם גדול מאוד בקרב נבוכדנצר וכל אומות העולם וכפי שמובא בגמרא: "בשעה שיצאו חנניה מישאל ועזריה מכבשן האש באו כל אומות העולם וטפחו על פניהם של ישראל, אמרו יש לכם אלוה כזה ואתם משתחווים לצלם"? (סנהדרין צג.) "והיו יראים כל העולם מהשם יתברך יראת הרוממות על טובו וחסדו ויכולתו לשדד הטבע". אך בזכות נדב ואביהו היה קדוש ה' רק בקרב עם ישראל שנאמר: "בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד".

"יין ושכר אל תשת" (ויקרא י' ט)

"יין דרך שכרותו" (רש"י)

מבאר הרמב"ן שהטעם של הציווי לאהרון "יין ושכר אל תשת" כעת, הוא כדי שלא יתעה אהרון וישתכר ועל ידי זה יבוא לידי מחשבה שאינה כהוגן וימות בה, כפי שעשו בניו. ויתכן שזוהי כוונת המדרש: "שהיו נדב ואביהו שתויי יין", שמפני שהיו נדב ואביהו שתויי יין הם טעו והביאו אש זרה, שאין כוונת המדרש שנדב ואביהו נענשו מפני שהיו שתויי יין, שהרי עדיין לא הוזהרו מלשותות יין, אבל עונשם היה על שטעו והביאו אש זרה כתוצאה מהשכרות.

"אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם" (ויקרא י"א ב)

אומר ה"אור החיים" הקדוש שכוונת הכתוב "ולא תטמאו בהם", היא לומר שצריך איש ישראל להיזהר שלא יכנסו לפיו מאכלות אסורים אפילו בהיסח הדעת, כי בעניין ההשפעה השלילית של המאכלות האסורים על נפש האדם אין הבדל בין שוגג למזיד, כי התיעוב יעשה מעשהו בנפש אדם אפילו בהיסח הדעת, אלא שהפגם באכילה במזיד גורם שתעשה נפשו שקץ שנאמר: "אל תשקצו את נפשותיכם", ובאכילה בשוגג גורמת לנפשו להיטמא ולהיטמם, כמאמר הכתוב: "ולא תטמאו ונטמאתם בהם"

לרפואת כל חולי עם ישראל ובכללם: הרה"ג משה חזקיהו שליט"א בן שרה ודוד בן בוינה בינה הי"ו

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח תפילין "יד יצחק"

ברשותנו מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו שישי 14:00 בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב